

ODESÍLATEL:

Ministerstvo životního prostředí
Ing. Jaroslav Pospíšil
ředitel odboru výkonu státní správy VII
Mezírka 1
602 00 Brno

ADRESÁT:

dle rozdělovníku

V Brně dne 18.2.2016
Čj.: 377/560/16
10522/ENV/16
Vyřizuje: Ing. Škaloud
Tel.: 267 123 705

Věc: Vyjádření k podáním Českého svazu ochránců přírody, ZO Jihlava, nazvaným „Odvolání“, směřujícím proti přípisu KÚ Kraje Vysočina, OŽPZ, vydanému pod čj. KUJI 31967/2015 OZPZ 3192/2014 Go ze dne 7.5.2015, a proti přípisu KÚ Kraje Vysočina, OŽPZ, vydanému pod čj. KUJI 39297/2015 OZPZ 3192/2014 Go ze dne 8.6.2015

Dopisem čj. KUJI 12594/2016 OZPZ 3192/2014 Go ze dne 9.2.2016 byla Ministerstvu životního prostředí, OVSS VII (dále i jen MŽP), postoupena shora uvedená podání, jimiž se spolek Český svaz ochránců přírody, Základní organizace Jihlava, zastoupený panem Miloslavem Bartošem, předsedou ZO Jihlava, domáhá zrušení přípisu KÚ Kraje Vysočina, OŽPZ, vydaného dne 7.5.2015 pod čj. KUJI 31967/2015 OZPZ 3192/2014 Go a zrušení přípisu KÚ Kraje Vysočina, OŽPZ, vydaného dne 8.6.2015 pod čj. KUJI 39297/2015 OZPZ 3192/2014 Go. Uvedená podání byla označena jako „odvolání“, neboť podatel má za to, že zmíněné přípisy jsou rozhodnutími ve smyslu správního řádu, kterými byl změněn závěr zjišťovacího řízení k záměru „Automatická linka alkalického zinkování (závěs + buben) a černění a zneškodňovací stanice odpadních vod, M-KOVO s.r.o., Rantířov“, vydaný dne 7.1.2015 pod čj. KUJI 82928/2014, OZPZ 3192/2014 Go.

Ministerstvo životního prostředí prostudovalo postoupený spis a zjistilo následující skutečnosti.

Dne 7.1.2015 byl vydán výše zmíněný závěr zjišťovacího řízení podle zák.č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí (dále i jen zákon), přičemž podle tehdy platného znění zákona se nejednalo o správní rozhodnutí, nýbrž o tzv. jiný správní úkon ve smyslu části čtvrté (§ 156 a násl.) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu. Takový úkon nemá povahu správního rozhodnutí (sám o sobě nezpůsobuje vznik, změnu či zánik práv a povinností) a nelze jej nechat autoritativně přezkoumat ze strany instančně

výše postaveného úřadu, ať už na základě odvolání či v přezkumném řízení dle § 94 a násl. správního řádu.

V závěru zjišťovacího řízení bylo konstatováno, že záměr nemá významný vliv na životní prostředí a nebude posuzován dle zákona. Závěr zjišťovacího řízení, tak jak bylo v době jeho vydání obvyklé, obsahoval mj. podmínky pro navazující řízení.

Dne 24.4.2015 obdržel Krajský úřad Kraje Vysočina, OŽPZ, od společnosti M – KOVO s.r.o. elektronickou žádost o vyjádření ke změně způsobu vypouštění odpadních vod u předmětného záměru projednaného ve zjišťovacím řízení. Oproti původně zamýšlenému dočasnému vypouštění vyčištěných odpadních vod z neutralizační stanice do bezejmenného přítoku řeky Jihlavy (s pozdějším napojením do nové kanalizační větve firmy, dále napojené do nově plánované obecní kanalizace ústící do obecní ČOV) bylo nyní navrženo řešení spočívající ve výstavbě vlastní kanalizační větve, která by odváděla pouze vyčištěnou vodu ze zneškodňovací stanice přímo do vodního toku Jihlava. Žádost byla doložena čtyřmi souhlasnými vyjádřeními dotčených správních úřadů a správce povodí.

Vzhledem k tomu, že vyjádření dotčených správních úřadů i správce povodí byla souhlasná a nebylo požadováno nové zjišťovací řízení, Krajský úřad Kraje Vysočina, OŽPZ, jako příslušný úřad podle § 22 písm. a) zákona, s odvoláním na zásady uvedené v příloze č.2 zákona, zaslal společnosti M – KOVO s.r.o. vyjádření čj. KUJI 31967/2015 OZPZ 3192/2014 Go ze dne 7.5.2015, že považuje navrženou změnu za nevýznamnou a nevyžadující projednání v novém zjišťovacím řízení.

Následně, dne 18.5.2015, obdržel Krajský úřad Kraje Vysočina, OŽPZ, od společnosti M – KOVO s.r.o. další elektronickou žádost o vyjádření ke změně č.2 způsobu likvidace odpadních vod oproti změně č.1, k níž se vyjadřoval výše zmíněným přípisem ze 7.5.2015. Navržená změna č.2 spočívala v dočasném zachycování vyčištěných odpadních vod ze zneškodňovací stanice ve dvouplášťové nádrži umístěné vedle budovy neutralizační stanice a jejich pravidelném odvozu k externí likvidaci. Toto řešení má být realizováno po dobu zkušebního provozu do doby dořešení výstavby kanalizační přípojky.

Žádost o vyjádření k navržené změně č.2 byla rovněž doložena souhlasnými stanovisky dotčených správních úřadů a správce povodí, s tím, že nebylo požadováno, aby byla změna předmětem nového zjišťovacího řízení. Na základě toho vydal Krajský úřad Kraje Vysočina, OŽPZ, dne 8.6.2015 vyjádření čj. KUJI 39297/2015 OZPZ 3192/2014 Go, že považuje navrženou změnu za nevýznamnou a nevyžadující projednání v novém zjišťovacím řízení.

Dne 2.2.2016 obdržel Krajský úřad Kraje Vysočina, OŽPZ, oznámení spolku Český svaz ochránců přírody, Základní organizace Jihlava, v němž se uvádí, že na základě zjištění, že Krajský úřad Kraje Vysočina, OŽPZ, vydal změnu č.1 a změnu č.2 závěru zjišťovacího řízení čj. KUJI 82928/2014, OZPZ 3192/2014 Go. ze dne 7.1.2015, vstupuje

spolek jako dotčená veřejnost podle § 3 písm. i) bod 2 zákona do řízení k záměru stavby „Automatická linka alkalického zinkování (závěs + buben) a černění a zneškodňovací stanice odpadních vod, M-KOVO s.r.o., Rantířov“. Zároveň podává odvolání proti citovaným přípisům čj. KUJI 31967/2015 OZPZ 3192/2014 Go ze dne 7.5.2015 a čj. KUJI 39297/2015 OZPZ 3192/2014 Go ze dne 8.6.2015, neboť je považuje za rozhodnutí podle § 67 správního řádu, která postrádají některé povinné náležitosti uvedené v §§ 68 a 69 správního řádu.

Z procesního hlediska je argumentace obou „odvolání“ shodná, s tím, že podatel formuluje následující tvrzení:

1. Oba přípisy (v závorce je označuje jako rozhodnutí) byly vydány po nabytí účinnosti zák.č. 39/2015 Sb., kterým se mění zák.č.100/2001 Sb.
2. Těmito přípisy se nepochybně změnil závěr zjišťovacího řízení čj. KUJI 82928/2014, OZPZ 3192/2014 Go. ze dne 7.1.2015.
3. Postup Krajského úřadu Kraje Vysočina, OŽPZ, považuje za nezákonný, protože zákon s účinností od 1.4.2015 v § 7 odst. 6 stanoví, že dojde-li příslušný úřad k závěru, že záměr nebo jeho změna nebudou posuzovány podle tohoto zákona, stanoví se tak výhradně formou rozhodnutí.
4. Zákon neupravuje jinou možnost změny závěru zjišťovacího řízení nežli formou správního rozhodnutí, aniž by se rozlišovala změna významná či nevýznamná. To je možné pouze v případech spadajících pod ust. § 4 odst.1 písm f) zákona, nikoli tehdy, kdy nebylo posuzování ve zjišťovacím řízení stanoveno. Právě ve zjišťovacím řízení se má dle § 7 odst.2 zákona zjistit, zda předložená změna může mít významný vliv na životní prostředí, a teprve potom vydat případné rozhodnutí, že se záměr nebude dle zákona posuzovat.
5. S odkazem na čl.2 odst.2 Listiny základních práv a svobod podatel považuje postup Krajského úřadu Kraje Vysočina, OŽPZ, za protiústavní.
6. Je namítán rozpor s § 7 odst. 6 zákona, protože změny závěru zjišťovacího řízení nejsou zveřejněny na internetovém portálu CENIA.

V dalších částech se podatel zabývá věcnou stránkou případu a zpochybňuje správnost hodnocení příslušného úřadu stran významnosti navržených změn. Závěrem z toho vyvozuje porušení zásad činnosti správních orgánů formulovaných v § 2 správního řádu a domáhá se zrušení obou (dle jeho názoru) změn závěru zjišťovacího řízení, vydaných přípisy KÚ Kraje Vysočina, OŽPZ, čj. KUJI 31967/2015 OZPZ 3192/2014 Go ze dne 7.5.2015, resp. čj. KUJI 39297/2015 OZPZ 3192/2014 Go ze dne 8.6.2015. Rovněž uvádí, že se o těchto přípisech dověděl až od obce předáním jejich kopií dne 27.1.2016, a tvrdí, že vzhledem k absenci poučení v příslušných textech a skutečnosti, že „změny“ nebyly oznámeny podle zákona, považuje lhůtu dle §§ 83 a 84 správního řádu za zachovanou.

Potud důvody uváděné v podáních nazvaných „odvolání“.

Ministerstvo životního prostředí po posouzení obsahu spisu včetně výše citovaných argumentů dospělo k jednoznačnému závěru, že podání nejsou důvodná. Především je nutno konstatovat, že napadená vyjádření KÚ Kraje Vysočina, OŽPZ, čj. KUJI 31967/2015 OZPZ 3192/2014 Go ze dne 7.5.2015 a čj. KUJI 39297/2015 OZPZ 3192/2014 Go ze dne 8.6.2015 **nejsou změnami závěru zjišťovacího řízení** čj. KUJI 82928/2014, OZPZ 3192/2014 Go. ze dne 7.1.2015 a **nejsou rozhodnutími podle správního řádu**.

V první řadě je na místě poukázat na skutečnost, že zákon č. 100/2001 Sb. nezná pojem „změna závěru zjišťovacího řízení“. Závěr zjišťovacího řízení je dokument, který shrnuje výsledky zjišťovacího řízení vedeného podle § 7 zákona a který buď stanovuje požadavky pro pokračování v procesu EIA zakončeného závazným stanoviskem podle § 9a (dle platného znění zákona) nebo konstatuje, že záměr nemá významný vliv na životní prostředí a nebude posuzován dle zákona.

Jak již bylo výše uvedeno, závěr zjišťovacího řízení vydaný podle zákona platného před jeho novelou přijatou zák.č. 39/2015 Sb. není správním rozhodnutím, nýbrž jedná se o jiný správní úkon ve smyslu části čtvrté správního řádu. Nelze proto zkoumat jeho věcnou správnost v žádném přezkumném řízení. Jedině v případě, že trpí formálními vadami, které lze odstranit, aniž by tím byla způsobena újma některé z dotčených osob, popř. byl-li vydán v rozporu s právními předpisy a jeho účinky trvají, je oprávněn ho opravit resp. samostatně zrušit jen ten správní orgán, který jej vydal, a to postupem podle § 156 odst. 1 resp. 2 správního řádu. Nelze tedy provést žádnou změnu závěru zjišťovacího řízení týkající se jeho věcného obsahu.

Je zřejmé, že předchozí znění zákona dávalo velmi široký prostor příslušnému úřadu pro správní uvážení, zda záměr podléhající zjišťovacímu řízení bude či nebude dále posuzován, aniž by existovala možnost řádného opravného prostředku. To bylo jedním z důvodů, proč byla přijata novela zákona, platná od 1.4.2015. Podle současného znění zákona se závěr zjišťovacího řízení vydává ve smyslu § 7 odst. 6 formou správního rozhodnutí, pokud se stanovuje, že záměr nebude posuzován podle zákona. Zákon přitom vymezuje okruh subjektů, které mají oprávnění podat proti takovému rozhodnutí odvolání. Jakmile však rozhodnutí nabude právní moci, závěr zjišťovacího řízení již nemůže být měněn, přičemž z hmotně právního hlediska může být přezkoumán toliko soudem.

Podstatnou a rozhodující okolností ve vztahu k oprávnění vydat rozhodnutí podle § 7 odst. 6 zákona je to, že se tak může stát jediné na základě provedeného zjišťovacího řízení.

S odkazem na výše uvedené je tedy zřejmé, že napadené přípisy KÚ Kraje Vysočina, OŽPZ, nemohou být změnami závěru zjišťovacího řízení. Kromě skutečnosti, že takovou změnu ani uskutečnit nelze, poukazuje se na to, že podstatnou a rozhodující náležitostí závěru zjišťovacího řízení je výrok, že se záměr nebude dále posuzovat. Napadené přípisy krajského úřadu na tom nic nemění, jejich obsah se pouze dotýká úvodní části Identifikační údaje – Charakter záměru, kde je mj. popsán způsob nakládání

s odpadními vodami. Záměry posouzené ve zjišťovacím řízení i záměry, k nimž bylo vydáno závazné stanovisko podle § 9a zákona (dříve stanovisko podle § 10 zákona), mohou doznat při zpracování dokumentace pro navazující řízení určitých změn, ať už např. v důsledku změny technického řešení nebo plněním podmínek stanovených v procesu EIA. Úkolem příslušného úřadu je zvážit, zda jsou tyto změny takového charakteru, že by mohly mít významný negativní vliv na životní prostředí, zejména pokud představují zvýšení kapacity a rozsahu záměru nebo změnu jeho technologie, řízení provozu nebo způsobu užívání. U záměrů posouzených v celém procesu EIA, k nimž se vydává závazné stanovisko podle § 9a zákona, bylo k zajištění tohoto úkolu nově formulováno ustanovení § 9a odst.4 (tzv. coherence stamp). U záměrů, které nejsou dále posuzovány a k nimž je vydán pouze závěr zjišťovacího řízení, se postupuje obdobně, pouze s tím rozdílem, že není zákonem striktně stanoven postup, jaký je popsán v § 9a odst. 4. Správní úřad příslušný k provedení navazujícího řízení je povinen ověřit, zda záměr popsáný v předložené projektové dokumentaci odpovídá záměru, který byl podroben zjišťovacímu řízení. Případné změny posoudí příslušný úřad podle kritérií uvedených v § 4 odst.1 písm. c), která jsou obdobná kritériím popsáným v § 9a odst.4 zákona. Na základě svého správního uvážení a v souladu se zásadami uvedenými v příl.č.2 zákona pak stanoví, zda jde o takové změny, které si vyžadují nové zjišťovací řízení. Toto správní uvážení tedy není zjišťovacím řízením dle § 7 zákona a jeho výsledkem proto nemůže být správní rozhodnutí. V případě pochybností o záměru resp. jeho změně lze v této souvislosti využít jedině ust. § 23 odst.3 zákona.

MŽP posoudilo charakter změn č.1 a č.2 navržených oznamovatelem a popsáných v napadených přípisech krajského úřadu a dospělo k závěru, že k pochybení ze strany Krajského úřadu Kraje Vysočina, OŽPZ, nedošlo. Nutno znovu zdůraznit, že se jedná o dílčí změny technického řešení záměru, nikoli o změny závěru zjišťovacího řízení. Původní řešení odvádění technologických odpadních vod popsané v závěru zjišťovacího řízení spočívalo v tom, že vyčištěné vody budou z neutralizační (zneškodňovací) stanice vypouštěny do nové kanalizační větve včetně výpusti do bezejmenného toku, vytékajícího z Rantířovského potoka a dále do řeky Jihlavy. V případě změny č.1 bylo navrženo řešení spočívající ve výstavbě vlastní kanalizační větve, která by odváděla pouze vyčištěnou vodu ze zneškodňovací stanice přímo do vodního toku Jihlava. Změna tedy v podstatě spočívá pouze v tom, že místo do bezejmenného potoka ústícího do řeky Jihlavy by byla vyčištěná voda odvedena přímo do řeky Jihlavy. Lze se ztotožnit se závěrem, že z hlediska možných negativních vlivů na životní prostředí se jedná o změnu nevýznamnou. Co se týče navržené změny č.2, ta spočívá v dočasném (po dobu zkušebního provozu a do vybudování kanalizační přípojky) zachycování vyčištěných odpadních vod ze zneškodňovací stanice ve dvouplášťové nádrži umístěné vedle budovy neutralizační stanice a jejich pravidelném odvozu k externí likvidaci. Dle názoru MŽP je zřejmé, že situace, kdy nebudou odpadní vody vypouštěny přímo do vodního toku, ale jímány a odváženy k odborné likvidaci, je z hlediska možných negativních vlivů na životní prostředí příznivější. Proto i v tomto případě lze souhlasit se závěrem Krajského úřadu Kraje

Vysočina, OŽPZ, že tato změna záměru nenaplnuje dikci § 4 odst.1 písm. c) zákona a není tedy nutné ji podrobit novému zjišťovacímu řízení.

Na tomto místě je vhodné připomenout, že proces EIA je speciálním nástrojem pro posuzování možných vlivů vybraných staveb, činností a technologií na životní prostředí, který využívá širšího potenciálu odborníků a umožňuje veřejnosti uplatnit své názory a návrhy. Záměry, které nejsou dále posuzovány dle zákona, u nichž proces EIA končí závěrem zjišťovacího řízení (stejně jako záměry, které posuzování dle zákona nepodléhají vůbec) jsou však i v navazujících řízeních posuzovány mj. z hlediska jejich možných vlivů na životní prostředí, přičemž významnou úlohu zde hrají dotčené správní úřady. V tomto smyslu lze poukázat i na podmínky závěru zjišťovacího řízení, jejichž dodržení by měl povolující správní úřad garantovat. V podmínkách je právě kladen značný důraz na dořešení problematiky odpadních vod z neutralizační (zneškodňovací) stanice. Podmínky závěru zjišťovacího řízení sice nejsou závazné, dotčené správní úřady, díky jejichž vyjádřením byly tyto podmínky stanoveny, však mají dostatečné nástroje k tomu, aby jejich plnění prosadily.

V období před novelou zákona se stalo zavedenou praxí, že byly vydávány závěry zjišťovacího řízení, kterými byl proces EIA ukončen a zároveň se v nich stanovily podmínky pro následná řízení. To však v sobě skrývalo riziko, že nebudou podchyceny některé významné aspekty hodnocení vlivů na životní prostředí. I to byl jeden z důvodů, proč byla v novele zákona stanovena povinnost vydávat negativní závěry zjišťovacího řízení formou správního rozhodnutí, s čímž souvisí i fakt, že v tomto rozhodnutí nemohou být stanovovány žádné podmínky.

Závěrem tedy lze shrnout odpovědi na shora citované námitky a tvrzení podatele takto:

- ad 1. Tato skutečnost je ve vztahu ke znění závěru zjišťovacího řízení irelevantní.
- ad 2. Závěr zjišťovacího řízení čj. KUJI 82928/2014, OZPZ 3192/2014 Go. ze dne 7.1.2015 se napadenými přípisy nijak nezměnil.
- ad 3. Postup Krajského úřadu Kraje Vysočina, OŽPZ, byl v souladu se zákonem. Ustanovení § 7 odst. 6 lze uplatnit výhradně ve zjišťovacím řízení dle § 7 zákona, kdežto napadená vyjádření krajského úřadu pouze konstatovala, že navržené změny č.1 a č.2 nenaplnují dikci § 4 odst.1 písem. c). Nejednalo se o zjišťovací řízení ve smyslu § 7.
- ad 4. Zákon neupravuje žádnou možnost změny pravomocného závěru zjišťovacího řízení ze strany příslušného orgánu. Podatel ve své argumentaci mylně směšuje správní uvážení v rámci ust. § 4 odst.1 písm. c) zákona s postupem dle § 7 odst.6 zákona.
- ad 5. Vzhledem k tomu, že postup Krajského úřadu Kraje Vysočina, OŽPZ, byl v souladu se zákonem, nelze jej označit za protiústavní.

ad 6. Jelikož vydání napadených přípisů krajského úřadu neprobíhalo v režimu zjišťovacího řízení, nevyvstala tím ani povinnost zveřejňovat je na internetovém portálu CENIA.

Ministerstvo životního prostředí tedy konstatuje, že z procesního hlediska nebylo v postupu Krajského úřadu Kraje Vysočina, OŽPZ, shledáno pochybení. Námitka porušení zásad činnosti správních orgánů formulovaných v § 2 správního řádu je proto irelevantní. Jak výše uvedeno, závěr zjišťovacího řízení čj. KUJI 82928/2014, OŽPZ 3192/2014 Go. ze dne 7.1.2015 se napadenými přípisy nijak nezměnil a MŽP nemá oprávnění k tomu, aby ho přezkoumávalo ve smyslu správního řádu. Z tohoto důvodu se věcnými námitkami podání nezabývalo.

Jak bylo dokázáno, napadené přípisy Krajského úřadu Kraje Vysočina, OŽPZ, nejsou rozhodnutími ve smyslu správního řádu a podání Českého svazu ochránců přírody, Základní organizace Jihlava, není odvoláním. Proto MŽP nemohlo v této věci vydat žádné správní rozhodnutí.

Rozdělovník:

Český svaz ochránců přírody, ZO Jihlava, Hamerníkova 12, 586 01 Jihlava

Na vědomí:

Krajský úřad kraje Vysočina, OŽPZ, Žižkova 57, 587 33 Jihlava + nekonvertovatelný spis